

11

Ἡ πύλη ἀπερωμένη
ὁ δόμος ἐρημος
σαν πέτρα κέκασα
τὰ φυλάκκια στὸ σκοτάδι

Κι ἐγὼ κρυώνω
ἀντὶς ἐνα στίχο
τὶ ὦρα νύκτα
πὺς θὰ καταπτεψοῦτε στὸν κόσμο
τὶ ὦρα νύκτα

Συνδέσφει εἶσαι δὴ
δὲ σὲ βλέπω στὸ σκοτάδι
κι αὐτὸς ὁ δεκανέας τῆς ἀλλοτῆς
ἀρετὴ
τὶ ὦρα νύκτα
κρυώνω.

κι αὐτός ὁ δεκανέας τῆς ἀλλοτῆς
Θέ μου
ἀργεῖ
γιατί φουσάει ὁ ἀνεμὸς.
Τί ὥρα νᾶναι μὲς στὴ νύχτα
τί ὥρα νᾶναι μὲς στὴ βροχὴ,
τί ὥρα νᾶναι ἀπόψε σ' ὅλη τὴ γῆ!
Τί ὥρα νᾶναι.

Βαδίζουμε
τὰ πόδια χώνονται στὴ λάσπη
δὲν ἀκούγονται
ὁ ἕνας διψᾷ
ὁ ἄλλος δὲν ἔχει κασκέτο
ὁ ἕνας μυρίζουν τὰ χνώτα του
ὁ ἄλλος ἔχει στυριά.
Θές νὰ συλλογιστεῖς
καὶ βουλιάζεις
θές κάτι νὰ πεῖς
μὰ ἡ γλώσσα εἶναι ἓνα κομμάτι λάσπη
ἡ καρδιά εἶναι ἓνα κομμάτι λάσπη
ἄς τὸ μαρτυρήσει ὅποιος σωθεῖ
ὁ κόσμος ἀπόψε ἦτανε λάσπη
δὸς μου τὸ χέρι σου.

Τ' αὐτόματα στὴν ἀμισκαλίη

12

οἱ μουσαμάδες τὸν φαντάρων
τρίζουν
κι ἀρχίζει ἡ βροχὴ
ὁ ἕνας κρῶνει
ὁ ἄλλος κρατάει ἓναν μπόγο
ὁ ἕνας θυμάται τὸν ἥλιο
ὁ ἄλλος μ' ἓνα πόδι ξύλινο.
Κάποτε περπατοῦσαν
τὰ παπούτσια τους τρίζαν
πάνω στὰ φύλλα
συλλογιστεῖτε
πάνω στὰ φύλλα.

Κάθε τόσο παραμερίζουμε
νὰ περάσουν τὰ φορτηγὰ
μὰ μυροδιά ψομοῦ
ἓνα καμὸνι μὲ κουραμένες
ἡ μὰ δίπλα στὴν ἄλλη
δὲ θὰ κρῶνουν
δὸς μου τὸ χέρι σου.

Νὰ μπορούσε
νὰ σταθεῖ κανεὶς λίγο
ὅσο νὰ βγάλει τὴν ἀβύλα του
καὶ νὰ τὴν σφεντονίσει
στὸν οὐρανὸ
ὅσο νὰ χουχουλῆσει
τὴν ξυλιασμένη πατούσα του

13

ή νύχτα είναι ένας τοίχος
μαύρος
ή λάσπη ένας τάρος σίγουρος
δός μου το χέρι σου.

Βαδίζουμε

ό ένας κοιτάει μακριά
ό άλλος δέ βλέπει τίποτα
ό ένας μιλά ούλη στο πρόσωπο
ό άλλος σταματάει
δέν πάει πουθενά
ένας φαντάρος ζειμάκρυνε
και κατουράει.

Νά μεποῦσε κανείς νά σταθεῖ
όσο νά βγάλει τὸ κασκέτο
νά κρύψει τὸ πρόσωπό του
όσο νά σκύψει νά βρεῖ
τί νά βρεῖ
ό σκοπὸς βήγει δίπλα σου
τὸ μισό του ἀφτί
πάνω ἀπ' τὸ σηκωμένο γιακά
θῆβελος νά τὸ διαγκώσεις
αὐτὸς ζαρώνει τὸ μούτρο του
καὶ τρίβει τὸ παγωμένο ἀφτί του
ό ένας θυμᾶται
ό άλλος φτύνει
ό ένας ἤσκιρε ἱστορίες

14

ό άλλος ἔχει μοναχά ένα χέρι
δός μου τὸ χέρι σου.

Μία στιγμή τὰ βήματα
βροντᾶνε πάνω στὴν γέφυρα
βουλιάζουμε ξανά στὴ λάσπη
ποῦ πάμε.

Δός μου τὸ χέρι σου.

★

Τὸ φανάρι
ἀκουμπισμένο στὸ χῶμα
ένα φανάρι κοινὸ
ἐξῆ φαντάρου με ὄπλα
ένος ἀνθρώπου πού σκάβει
πικρὴ νύχτα
ὄαν τὴν ἀδικία πικρή.

Ανεβοκατεβαίνει ἡ ἀξίνα
στο πρόσωπό του ἀκόμα ὁ ὕπνος
σάν δαγκωματιὰ
ή παγωνιά τοῦ κλέβει τὰ χέρια
τὸ χῶμα εἶναι ἀμίλητο τὴ νύχτα
δέν ἔχουμε καιρό.

Αν τὸν ρωτήσετε τί ἔφταιξε
δὲ θά ξαίσει τί ν' ἀπαντήσει

15

δὲν μποροῦσε σκέβοντας νὰ ζήσει
κάθε στιγμή γκρεμίζονται τὰ χέρια του
τὸ φανάρι τοῦ δίνει ἕναν ἥσυχιο μακρὸ
καὶ μὴν ἔφη ἀπ' ἀσβέστη.

* Ἄν τὸν ἔφηναν
νὰ κρατᾷ μὴ μικρὴ θέση
μὴ μικρὴ θέση κάποιου σὲ μὴ γωνιά
ποῦ νὰ μὴ χωράει παρὰ δύο πόδια
ἔστω καὶ γυμνά.

* Ἄν τὸν ἔφηναν
πές μας κύρ—δεκανέα
εἶναι πάντοτε ἄμορφα
τὰ σαββατόβραδα στὴ γῆ
γεμίζουν πάντα οἱ δρόμοι
παιδιά καὶ ψασομύνηκες.

* Ὅταν γελῶσε μίκραναν τὰ μάτια τῆς
τὴν ξαφνιαζᾶν κύρ—δεκανέα
οἱ κρότοι ἀπ' τὴς γκαζόζες
σάν ἕνα τοίχινο πλυμένο τραπέζακι
ὁ κόσμος ἦταν στρογγυλός.

* Ἄν τὸν ἔφηναν
μοναχὰ μὴ στιγμή
ὅσο γ' ἀκουμπήσει στὴν ἀξίνα του
καὶ νὰ θυμηθεῖ
πὶο καλὰ εἶναι νὰ βιαστεῖς ἀπόψε σύντροφε

τὰ κρέματά του ἄς εἶναι πάνω μας
ὅλοι ἀγαπᾶμε τὴ ζωὴ
οἱ φαντέροι σκλώνουν τὸ γαϊδά τους
δὲν ξαίρουν οὔτε αὐτοί.

Κι ὁμῶς πρέπει ἀπόψε πρὶν πεθάνει
νὰ σκάψει μοναχὸς τὸν τάφο του
μὴ τρύπα
στὸ σκληρὸ παγωμένο χῶμα.
«Ἔτσι λέει ἡ διαταγή».

* Ὅλοι οἱ ἀνθρώποι μοιάζουνε στὸν κόσμο
στὸ δρόμο δὲ μᾶς προσέχουνε
ἴσως κί' ὄλας τὸν ἔχετε συναντήσει
τὸ κεφάλι του κουρεμένο
ἕνα τρύπιο ἀμπέλι
ὁ οὐρανὸς ἀπόψε εἶναι τυφλός.

Κάθε σβῶλος γῆς
εἶναι μὴ στιγμή πού χάνεται
κάθε χτύπημα εἶναι κί' ἕνα βῆμα
ἀέριο δὲν θὰ θυμώμαστε τίποτα
πικρὴ νύχτα
σάν τὴ λησμονιὰ πικρὴ.

* Ἄν τὸν ἔφηναν
θὰ μποροῦσε νὰ σκάψει ὅλη τὴ γῆ

πικρή νύχτα
σάν τήν ταπεινώση πικρή.

* Αν τόν ἔφηναν
μά γιατί νάχουμε κάνει
τόσο σύνομη τῆ ζωῆ
γιατί κάθε χτύπημα
νάσαι κι ἕνα βήμα
ἐκεῖ εἶναι κρύο σύνομοι
νάλεγε τουλάχιστον ἀλήθεια ἡ μητέρα
νάταν νά βρεῖσκαμε κεῖ κάτω
ἀληθι ζωῆ.

* Ὅσο πάει καί δυναμώνει ὁ ἄνεμος
δέν ἔκαμε τὸ σταυρό του
τὸν σκεπάσαν γρήγορα
τί σημασία ἔχει τ' ὄνομα ἐνός νεκροῦ
ἐπρεπε νά πεθάνει
καί πέθανε
ἡ ζωῆ δέν θιά τὸν ξεχάσει.

* Ὅμως αὐτὰ τὰ ἔξη παιδιὰ
πῶς δέχτηκαν νά πυροβολήσουν
ἄς μὴ μάθει κανεὶς τί ἔγινε ἀπόψε
πικρή νύχτα
σάν τήν ὑποτατῆ πικρή.

★

18

Κάπου ἕνα σκυλὶ
δυὸ ἀγάλματα στὴν πλατεία
ἢ βροχὴ παίζει ταμποῦρλο
πάνω στὶς σκεπές.

Οἱ δρόμοι τοῦ καταλισμοῦ
μέ τους κανόνες τῆς ρυμοτομίας
— σάν νάσαι δισκοιο νά πεθάνεις
σὲ κακοφτιαγμένους δρόμους.

* Ἐν' αὐτάκι νερό.
Δέν καθρεφτίζει τίποτα.
Σ' ἕνα φυλάκιο παίζουν ζάρια
δέν ἔχουμε / τυχὴ ἀπόψε
ἄς προγορήσουμε.

* Ἀπ' τὸ Διοικητήριο φῶτα
στὸ παράθυρο ὁ κύριος διοικητῆς
μιά κοφτὴ γραμμὴ τὸ στόμα.
Παύση.

Στὴν πόρτα ὁ σκοπὸς κρυώνει
ἔ, φύλε, ἀπάνω ἔχει ξεστασιά.

Τρεῖς φαντάροι μεθυσμένοι
τί τραγουδᾶνε
ἡ γέφυρα εἶναι ξύλινη.

19

πού κανείς δεκανέας τῆς ἀλλαγῆς
δὲν ὑπάρχει
νά δῶνε ὅτι εἶναι ἡ ὥρα
ἡ ὥρα ἢ πῶς βαθεῖα τῆς νύχτας
ποῦ ξαναγινόμαστε ἄνθρωποι.

★

Καθισμένοι στὸ χῶμα
συλλογιστεῖτε
στὸ χῶμα
σὲ μιὰ χαράδρα λοξὰ
κρεμασμένη στὴ νύχτα
γιατὶ εἶναι νύχτα σύντροφε
παγωνιὰ σύντροφε.

Περιμένουμε
ὅσν φτυσιές κολλημένοι
στὸ χῶμα
μὲ τὰ νύχια καρφομένα
στὸ χῶμα
ἄδωο τὸ πρόσωπο
τὰ χέρια τυρῶλὰ
ὁ ἕνας νυστάζει
ὁ ἄλλος μισάει τὸ γιαννά του
ὁ ἕνας ἔχει ψείρες
ὁ ἄλλος πιστεύει στὸ Θεό.

Καθισμένοι στὸ χῶμα
περιμένουμε

Ὁ χόριος διοικητῆς
προμᾶζει τὸ σκοτάδι.
δὲ βγαίνει ποτὲ τῆ νύχτα ἀπ' τὸ δοιμάτιο.
Κάποτε ἀποπάτησε στὸ κρᾶνος του.
Κι ἄλλη παιδση.
Τίποτα.

★

Τὶ νᾶναι αὐτὸ ποῦ φέγγει στὸ σκοτάδι
νᾶναι ἄραγε ἥλιος.

Ἔνας ἄνθρωπος καίγεται
ἕνας ἄνθρωπος φωτίζει τὴ νύχτα
ὁλόρθος σ' ἕνα φυλάκιο φωτίζει τὴ νύχτα
καὶ τὸν ἀναψαν
ἄναψε κιόλας μιὰ μεγάλη φωτιά
στὸν κόσμο
πᾶμε νὰ ζεσταθοῦμε ἀπόψε
νὰ δοῦμε λίγο οὐρανὸ
νὰ δοῦμε μήπως ἔχουμε πεθάνει
κι αὐτὰ τὰ δυὸ παιδιὰ
αὐτοὶ οἱ δυὸ ξυλιασμένοι φαντάροι
νὰ δῶνε τὴν ὥρα
νὰ δῶνε ὅτι εἶναι ἡ ὥρα
ποῦ κανένα ρολοῖ
δὲν ἐδείξε ποτὲ

"Όταν δε θέλεις να πεθάνεις
Ξαίρετε τί θα πεί
ζωή.

Κάποιος κολάει στο χόμα
Ούθελε νάναι
ένα με το χόμα.

Τὰ πολυβόλα
δὲν ξαίρουν πὼς ἔχουμε μνητέρα
τα-τα-τα
τα-τα.

"Ένας κάνει να πρέξει
ὁ ἄλλος κρεμιέται πάνω του
δὲν τὸν ἀφήνει
ένας οὐρλιάζει
ὄλο τὸ πρόσωπο ένα στόμα
τα-τα-τα.

Οἱ σφαίρες δαγκάνουν μιά στιγμή
ὕστερα τίποτα
οἱ σφαίρες δὲ βλέπουν στὸ σκοτάδι
Ξαίρετε τί θα πεί ζωή
τα-τα-τα
τα-τα.

*

Πρόσωπα με κράνη
πρόσωπα ἀπὸ στάχτη

30

πρόσωπα δίχως οὐρανὸ
πρόσωπα δίχως πρόσωπο
χτυπήνε τις ἀφβήλες τους
νὰ μὴν ἀκούνε τὴν καρδιά τους
σφίγγονται στὴ ζωστήρα τους
γιὰ νὰ μὴ σωριαστοῦν
τοὺς λένε γιὰ πατρίδα
μὰ δὲ φτάνει νὰ ξεσταθοῦνε
τοὺς δώσαν ἐν' αὐτόματτο
γιὰ νὰ φοβοῦνται νὰ πεθάνουν.

Φοβοῦνται τὸν ἥλιο, τὰ παράθυρα
τὰ μάτια τους, τὴν ἐπιτίδα.

Μὰς κοίμιζε ἄλλοτε ἡ μάνα μας
μ' ἓνα τραγουδι σιγανὸ

τί κάνουνε τὸ τραγούδι αὐτό;

Τὴ νύχτα κρύβουνε τὰ χέρια τους
γιὰ νὰ μποροῦν νὰ κοιμηθοῦν
κι ὁ ὕπνος τους εἶναι μιά σκαλωσιά
ὅπου γερμίζουνται τὰ ὄνειρα.

Νύχτα

τὰ πολυβόλα εἶναι τυφλὰ
χιλιάδες ἀνθρωποὶ πεθαίνουν
τὴν ὥρα που οἱ φαντάροι
κοιτάζουν τ' ἄδεια σκέλια τους
καὶ τὰ φυλάκια μυρίζουν
σπέρμα καὶ χασίς.

31

ὁ ἕνας τρέμει
ὁ ἄλλος μὲ δεμένο κεφάλι
ὁ ἕνας ἦταν ἄμπραξ
ὁ ἄλλος φοβᾶται τὴ νύχτα
γιατὶ εἶναι νύχτα σύντροφε
παγωνιὰ σύντροφε.

Οἱ σκοποὶ πηγαίνονται.
Πίσω ἀπ' τὸ φακὸ
τὰ δόντια τους θῆναι χίτρινα
δὲ μπορεῖ
θᾶναι χίτρινα.

Ἢ δέσμη τοῦ φακοῦ
δίνει ἕνα πρόσωπο
ξεθῆβει ἕνα χέρι
σκοντάφτει

στὰ λυγισμένα γόνατα
ὁ ἕνας ψάχνει τὶς τσέπες του
ὁ ἄλλος ψάχνει γιὰ οὐρανὸ
ὁ ἕνας μετάνοιασε
ὁ ἄλλος ἐλπίζει ἀκόμα.

Νὰ μπορούσε κανεὶς
νὰ σηκωθεῖ
νὰ θυμβεῖ τὰ πόδια του
καὶ νὰ σηκωθεῖ
ἔστω κι ἂν βαδίσαι
μὲς στὴ λάσπη

22

ἔστω κι ἂν βαδίσαι
μὲς στὴ βροχὴ
μονάχα νὰ σηκωθεῖ
συλλογιστεῖτε
νὰ σηκωθεῖ
ἔστω κι ἂν χαθεῖ
μέσα στὴ νύχτα
γιατὶ εἶναι νύχτα σύντροφε
παγωνιὰ σύντροφε.

Γιὰ νὰ ζήσουμε
πρέπει ν' ἀρνηθοῦμε
πὼς εἶναι νύχτα
ν' ἀρνηθοῦμε
πὼς θὰ εξημερώσει.

Μ' ἀφοῦ εἶναι νύχτα
κι ἀφοῦ θὰ εξημερώσει
περιμένουμε
ὁ ἕνας λέει: τί θὰ γίνῃ
ὁ ἄλλος λέει μονάχα: στίγυρα
ὁ ἕνας εἶναι χίτρινος
ὁ ἄλλος θαγκώνει ἕνα κλειδί.
Κάποιος δείχνει μὲ τὸ δεκανίκι
ἀλλὰ δείχνει μακρυνά.

Καθισμένοι στὸ χῶμα
περιμένουμε στὸ χῶμα

23

τὸ παιδικὸ κρανίον κάτω στὶς πλάκες
ἔνοιξε
μὰ γυναικὰ ἀλαλιασμένη
φώναξε μονάχα: μή...

Τώρα πρέπει νὰ μιλήσει
γιὰ νὰ σωθεῖ
πρέπει νὰ πιάσει νὰ θυμᾶται
καὶ νὰ ζήσει.
Θέλει νὰ ζήσει
ὅπως θέλετε κι ἐσεῖς.

Στὸ τραπέζι, χάρτιά
ἓνα μονόφθαλμο πηλῆμιο
τὸ αἷμα του κάτου στὸ πάτωμα
ζωγράφισε σχέδια φανταστικά.

Ὁ βούρδουλας κάνει ἐν' αὐλάκι
ἓνα χέρι στὸ σκοτάδι
τὸ ταβάνι σιάζει νερά
ἢ ἀδερφή του
δίπλα στὸ σβηστό μαγκάλι
δὲ μιλάει
κοιτάζει μακρὰ.
Κεῖνο τὸ βράδι ἦταν παράξενη
μιλοῦσε ὧρες
θυμᾶται μοναχὰ μὰ λέξη
ἀκατανόητη λέξη
— χερά.

περιμένουμε στὴ νύχτα
γιατὶ εἶναι νύχτα σύντροφε
παγωνιά σύντροφε.

★

Πέντε δίκωχα γύρω
ὁ λοχαγὸς δίχως ὄνομα
ἓνα παιδί γυμνὸ
κρεμασμένο ἀπ' τὰ χέρια
ἀλακωμένο τὸ σῶμα του
κουρελιασμένο ἀπ' τὶς βουρδουλιές
μὲλις πατῆν τὰ νύχια του στὸ πάτωμα
ὅπως σηκώνεται κανεὶς νὰ δεῖ
ἓνα κορίτσι ποὺ γελᾷ πίσ' ἀπ' τὸ φράχτη.

Ὁ λοχαγὸς τὸν ρωτᾷει.

Ὁ βούρδουλας καίει τὸ πετσί
ὁ πόνος γίνεταί ἓνα μὲ τὸ σῶμα
ὁ πόνος γίνεταί ὁ ἴδιος σῶμα
ὕστερα θυμᾶται
ἓνα μισοχτισμένο σπῆτι στὴ γωνιά
τὸ παιδί στὴ σκολωσιὰ ἀνεβάζει πέτρες
μὰ γιατί ἓνα τόσο μικρὸ παιδί
γιὰ τόσο μεγάλες πέτρες
τὰ ποδαράκια του λυγίσαν ξαφνικὰ
δὲν πρόφτασε νὰ πιαστεῖ

Τὸ ἴδιο βράδι χάθηκε μὲ κάποιον.
Πέθανε στὴ γέννα μάθραμε.

Τώρα πρέπει νὰ μιλήσει
γιὰ νὰ σωθεῖ
πρέπει νὰ πιάσει νὰ δνευρεῖται
καὶ νὰ ζήσει.
Ἡ μέρα εἶναι ἀκόμα μακριὰ
καὶ φοβᾶται μὴ γονατίσει
ὅπως φοβόσαστε κι ἐσεῖς.

Ἔνα τετράγωνο νύχτας
στ' ἀνοχτὸ παράθυρο
τὸ πρόσωπό του ματωμένο
σὰν εἰς ἀποκριάτικες μάσκες
ποὺ μᾶς τρομάζανε παιδιά.

Ἄλοχαγὸς ἀνάβει τσιγάρο.

Τὸ φυτὸ πῆρε φωτιά
τὰ χέρια τοῦ συντρόφου του εἶναι γρήγορα
ὅπου νᾶναι θὰ φτάσει στὸ δυναμῆτη
ὅπου νᾶναι ἐρχεται ἡ ἀνοιξή.

Σωπαίνανε στὸ γυρισμὸ
κάθε τόσο τὰ χέρια τους ἀγγίζαν
ὁ σύντροφός του μίλαγε ψευδᾶ
ντροπῶταν καὶ μιλοῦσε λίγο.

Ἄλοχαγὸς τὸν ρωτᾷει

Ξενοφωτᾷει
ἡ γυναίκα ἀλαλιασμένη
ὄλο φωνάζει:
μή...

Τώρα πρέπει νὰ μιλήσει
γιὰ νὰ σωθεῖ
πρέπει νὰ πιάσει ν' ἀγαπάει
καὶ νὰ ζήσει.
Ἄλοχαγὸς λέει: μίλησε
ὁ βοῦρδουλας λέει: μίλησε
ἡ νύχτα τοῦ λέει: μίλησε
μὰ ἡ νύχτα εἶναι λίγη
οἱ συντρόφοι πολλοὶ
κι ἔσπευ με τὰ δόντια του τῆ γλώσσα
ὅπως θὰ κἀνατε κι ἐσεῖς.

★

Μὴν κοιμηθεῖς ἀπόψε σύντροφε
ποὺς ξαίρει ἀν θὰ ξεκαϊδοῦμε
βᾶλε αὐτὸ τὸ σπιτόξυλο

νὰ σοῦ κρατᾷει τὰ βλέφαρα ἀνοιχτά.
Ἄβριο οἱ σημάϊες μᾶς θ' ἀνεμῶζον
ἀν δὲν κοιμηθεῖς.

Θάναι κατακόκκινες

ἀν μείνουμε ἐγρυπται ἀπόψε.
Προστέθηκε νὰ συλλογιέσαι:
κατακόκκινες

ΜΠΑ

ή βγάλε τ'ην άφύλα σου
κι ακόνιζε τὰ δόντια σου στ'ις πρόκες
περνάει ή ύστα έτσι.
'Η νύχτα είναι μεγάλη
πρόσεξε μήν κοιμηθείς.

'Αγιο μίσος
δός μου τὸ χέρι σου.

★

Σταμάτησαν δυὸ φορτηγά
τὰ φανάρια τους πάνω μας.
'Εμείς

όλο περιμένουμε.

'Ενα κομάτι άσβέστη
στὰ μάτια μας τὸ φῶς
σάν ένα σακί με κόκκαλα
στην πλάτη μας ή νύχτα.

'Ενας κοντόχρονος λοχαγός
ξεκόλλησε άπ' τὸ σκοτάδι
τὸ πλήκιο στραβὸ
έν' αποστίγγρα στὰ δόντια
οί σκοτοί
χαμηλώνουν τὰ κράνη τους
άφροβολίζονται.
Μά γιατί τὰ χαμηλώνουν.

28

Τότε ένα σφύριγμα
καί ξαφνικά
άκούστηκαν τὰ πολυβόλα
τα-τα-τα
μιὰ κραυγή
ένα ούρλιαχτό
τὰ πολυβόλα δὲν άκούνε
τα-τα-τα
τα-τα

τρέχουμε στὸ σκοτάδι
ποῦ πᾶμε
σὲ κάθε ύψωμα μᾶς περιμένουν
τα-τα-τα.

Οί σφαίρες σφυρίζουν μιὰ στιγμή
ένα σκισμένο πρόσωπο
οί σφαίρες καρφώνουν τὸ σκοτάδι.
κάποιος σηκώνει τὸ σακάκι του
μήπως κρυφτεῖ
κανείς δὲ θέλει νὰ πεθάνει
ὁ ἄλλος κολουριάζεται
γίνεται ένα μικρὸ κουβάρι
νὰ σωθεῖ.

'Ενα κομάτι μολύβι
ξάφρετε τί θὰ πει
ὅταν κρυώνει κανείς.

29

Οί άλλοι κρύβονται πίσω τους
αὐτοὶ ποὺ κρύβονται στὴ νύχτα
σᾶς κάνουν νὰ ξεχάσετε
πὼς τὰ δάκρυα μοιάζουν σὲ ἄλους
πὼς ὁ κόσμος φτάνει γιὰ ἄλους.

Γιὰ σᾶς μιλάμε
ἄγγελοι τοῦ ἡλίου
ἄγγελοι τοῦ ψωμοῦ
δὲ σᾶς σώζει τίποτα
μὰ μέσα οἱ ἀρβύλες μας
θὰ συντρίβουν τὰ κόκκαλά σας.

Νύχτα
στοὺς δρόμους σου οἱ ἀνθρώποι
δὲ γνωρίζονται
στοὺς δρόμους σου οἱ ἀνθρώποι
δῶσανε τὰ χέρια.
Ποιὸς θὰ μπορέσει νὰ σὲ ξεχάσει
νύχτα.

Μὰ ἐσεῖς
ἐσεῖς ποὺ μπορείτε ἀκόμα
νὰ κοιτᾶτε τὸν οὐρανὸ
ἐσεῖς ποὺ τρέμειτε
ὅταν τυροβολοῦτε
νὰ,
ἐδῶ εἶναι τὸ χέρι μας.

32

Ὁ κόσμος εἶναι γιὰ τὴν εὐτυχία.
Γιὰ σᾶς.

★

Εἶναι πικρὴ ἐτούτη ἡ νύχτα
πὼς θὰ περάσουμε
ἐπὶ αὐτῆ τῆ νύχτα
ἀφήστε νὰ τυλιξῶ στὸ σακάκι μου
αὐτὸ τὸ μαρό.

Εἶναι ἓνα μαρό παράξενο
λίγο ἄσχημο
μ' ἀκόμα ζεστὸ
ἐσεῖς θὰ τὸ λέγατε
ἓνα κομμένο πόδι
ἀφήστε με νὰ τὸ ναουρίσω ἐγώ.
Κομμένο ἀπ' τὸ γόνατο
μὲ λιωμένο τὸ γόνατο
δὲν εἶναι τίποτα.
μὲ κασιμὰ τὸ κόψανε
κι ἔλωσε λίγο
τίποτ' ἄλλο
μονάχα πὸ σιγὰ
πέστε τους νὰ μὴ φωνάζουν
γιατὶ νυστάζει
πέστε τους νὰ μὴν πεθαίνουν
γιατὶ κρυώνει.

33

Αυτό τὸ πόδι εἶναι ἓνα παιδί
τὸ παιδί σου ἀδερφέ μου
τὸ παιδί μου
μέσα σὲ τέσσερα παιδιά
πρέπει νὰ θάψεις καὶ τὰ τέσσερα
τὸ τελευταῖο χωρίς παπολίτσια
τυλιγμένο σ' ἓνα τρύτιο σᾶλι
ἄς κοιμηθεῖ κοντὰ στὴ μητέρα του
συλλογιέσαι
ἄς κοιμηθεῖ.

"(Ὅποιο δρόμο κι ἂν πάρετε
θὰ συναντᾶτε αὐτὸ τὸ παιδί
ὅπου κι ἂν κρυφθῆτε
αὐτὸ τὸ πόδι εἶναι δικό σας
μὰ πέστε τους νὰ μὴ φωνάζουν
γιατὶ τόσοι ἀθρόωτοι φωνάζουν
μοῦ ζήτᾶτε τ' ἔνομά μου
δὲ θυμᾶμαι πιά τ' ὄνομά μου
ἓνα χαρτὶ λένε
καὶ μπορεῖς νὰ ζήσεις
μὰ πῶς θὰ ζήσουν
χιλιᾶδες παιδιά δίχως ψωμί
χιλιᾶδες παιδιά δίχως δνετρο
χιλιᾶδες παιδιά εἶναι τ' ὄνομά μου
μὰ πέστε τους λοιπὸν νὰ μὴ φωνάζουν
ἄς φωνάζουν πιά σιγὰ
ἄς πεθαινόμε πιά γρήγορα

γιατὶ κρυώνει
κρυώνουμε κι ἐμεῖς.

Μὰ ἄς φύγουμε γρήγορα ἀπὸ δῶ
ἄς ἀφήσουμε αὐτὸν τὸν ἄθροωπο
νὰ κλαίει καὶ νὰ μιλάει
αὐτὸν τὸν τρελλὸ
ποῦ μπορεῖ νᾶσυνα ἔσθ
μπορεῖ νᾶμωνα ἐγὼ
ποῦ δὲν εἶναι ἄλλος ἀπὸ μᾶς τοὺς δυὸ
ἀδερφέ μου.

★

* Ἄλτ
ἄλτ
ποῖός εἶναι ἐκεῖ.

Δὲν εἶναι κανεὶς φαντασάκο μου
μονάχα οἱ ἀθρόωποι στὸν κόσμο
πεινασμένοι
βασανισμένοι
γυμνοὶ
κι ἀκούς τὴν ὀργισμένη καρδιά τους.

Κι ὁ ἐξιοματικός ἐφρόδου
θ' ἀργήσει
ὁ ἐξιοματικός ἐφρόδου
δὲ θαρθεῖ

ὁ ἕνας ἢ κοιλιά του κόκκινη
ὁ ἄλλος τὸ πεταί του μαῦρο
ὁ ἕνας παίζει τυφλόμυγα
ὁ ἄλλος δὲν ἔχει χέρια.

Πεταμένοι
ὡς μπόγοι ποὺ λυθίκανε
ὡς μπόγοι μὲ παλιόρουχα
στὸ χῶμα.

Ζούσαν κάποτε.
Κοιτάζανε τὸν ἥλιο
ψάχναν τίς τσέπες τους γιὰ λίγο καπνὸ
ὄνειρεύοντουσαν ἕναν κόσμο
ἄλλο.
Θὰ τοὺς θάψουνε σὲ λίγο.

Μιά μυρουδιά ἀπὸ κάτουρο
τὸ αἷμα ἔχει δική του ὄσμη
τὰ φορεῖα
ἀναποδογυρίζουν μὲς στὰ φορτηγὰ
οἱ νεκροὶ πέφτουν μ' ἕνα βαρὸ χτύπο.
Θὰ τοὺς λησιμονήσουμε σὲ λίγο.
Κάτι μεγάλη φορεῖα
ἀπὸ χοντρό μουσαμῆ.

Νὰ μπορούσε νὰ βιδώσει κανεὶς
μὲς στὴ λάσπη
νὰ περιμένει ὅλη τὴ νύχτα

37

ἔκανε νὰ θυμηθεῖ τὴ μάνα του
μὰ δὲ μπορούσε
τὸ πρόσωπο τῆς μάνας του
κρυμμένο
πίσω ἀπὸ μιὰ κηλίδα μαύρη
μιὰ κηλίδα αἷμα
ἄνοιξε σιγά τὴν πόρτα
ἢ ἀποθήκη σκοτεινὴ
ἔνοιωσε νὰ κρυώνει
καὶ κρεμάστηκε
μῆπως ζεσταθεῖ
τα-τα-τά.

Τὶ ἄρα νᾶναι. *

Μυρίζει τ' ἀναμμένο μέταλλο
τὸ χιονόνερο σιγαῦ
ὁ ἕνας σέρνεται
ὁ ἄλλος βογγάζει
ὁ ἕνας δὺὸ τρύπες στὸ κεφάλι
ὁ ἄλλος τὰ πόδια του ἄλλοῦ.
Μακριὰ μιὰ σάλπιγγα.

Μὲς στὸ σκοτάδι
πηγαίνονται οἱ ἄσπρες γιέτες τους
πατᾶνε πάνω μας νὰ περάσουν
κι ἡ σάλπιγγα
δὲ σταματᾶει

36

μέσ στη βροχή
μά όχι νάναι νεκρός
όχι —
τσιμουδιά.
Νάταν νά πέθαινε κανείς
δίχως ποτέ του νάχει ζήσει.
‘Ο ένας έχει λόξυγκα
ό άλλος δαγκώνει μιάν άφβύλα
ό ένας τά σκέλια του άνοιχτά
ό άλλος δέν ξαίρει νά πεθάνει
βασανίζεται.

‘Όλοι κοιτάζουμε τή νύχτα
έχουμε όλοι τήν ίδια νύχτα
σιγά
τό ίδιο όνειρο
ποιο όνειρο
κανείς μας δέ θά ξημερώσει
κι αυτή ή σάλπιγγα
γιατί χτυπάει
μά στιγμή νά ψαχτώ
στό σπίτι
έχαμε ένα ολόκληρο συρταράκι
μέ παραμάνες
νά ψαχτώ μήπως βρω μιά
νά καρφώσω άδερφέ μου
τό κομένο σαγόνι σου
θξθελα νά μου μιλήσεις

38

θέλουμε κάποιος νά μάς πεί
αύριο
έστω νά μάς πεί
ποτέ.
Μά νά μάς μιλήσει.

‘Ένας φαντάρος σκύβει
και μάς δίνει τή παγούρι του
ύστερα χάνεται κατά τή δρόμο
μέσ στη σκοτεινιά
ό ένας θυμάται
ό άλλος δέ θυμάται τίποτα
→ ό ένας κάρβουνο τή πρόσωπο
ό άλλος τή πρόσωπο χαρτί.
Κι αυτή ή σάλπιγγα
γιατί δέ σταματάει.
γιατί χτυπάει μέσα στη νύχτα
τί νά ζητάει μέσα στη νύχτα.
Θά ξημερώσει.

Μ’ άκόμα είναι νύχτα σύντροφε
παχωνιά σύντροφε.

★

‘Ο ταγματάρχης ούρλιάζει
καλεϊ τή λοχαγό
ποιός τρελλός λοιπόν
σαλπίζει μέσ στη νύχτα

39

προχωρείτε
προχωρείτε
ὁ λοχαγὸς φωνάζει τὸ λόγιον
ὁ λοχαγὸς εἶναι κίτρινος
προχωρείτε
προχωρείτε
ὁ σαλπιγτὴς κύριε λοχαγέ
τὸν τρώμαξαν τὰ πολυβόλα κύριε λοχαγέ
προχωρείτε
προχωρείτε
κάπου ἔγει κρυφτὴ κύριε λοχαγέ
οἱ φαντάροι δαγκώνουν τίς κουβέρτες τους
οἱ φαντάροι κλαίνε κύριε λοχαγέ
προχωρείτε
προχωρείτε
τὸ ἀπόσπασμα ψάχνει μέσ στη νύχτα
τὰ σύννεφα χαμηλά
χιονίζει
προχωρείτε
προχωρείτε...

Ἔνα μισογρεμισμένο φυλάκιο
τὸν βρήκαμε κύριε λοχαγέ
ἓνας σαλπιγτὴς πεθάνει εύκολα
πόσο εύκολα πεθάνουμε κύριε λοχαγέ
τὰ μάτια του μέυαν ανοιχτά
ὅπως καὶ τὰ δικά σας κύριε λοχαγέ
μὰ ἀκούστε

40

δὲ σταματάει
δὲ σταματάει ἡ σάλπιγγα
κύριε λοχαγέ
δὲ σταματάει ἡ ζωὴ
προχωρείτε
προχωρείτε
προχωρείτε
προχωρείτε...

★

Ἔνας τοῦχος στη νύχτα
ὁ ἀσβέστης στασιμένος σὲ πολλές μεριές
χωρίζει δυὸ κελιά
χωρίζει δυὸ ἀνθρώπους.
Δὲν ξαίρει ὁ ἓνας τὸν ἄλλο
μὰ γνωρίζονται
καθὼς ὁ δῆμιος σήκωνε τὸ χέρι του
βγάλαν τὴν ἴδια κραυγή
καθὼς ἡ μέρα πῆρε νὰ βραδιάσει
εἶχαν κι οἱ δυὸ τὰ χέρια τους καιμένα
καθὼς γιὰ μιὰ στιγμὴ σφαλισαμε τὰ μάτια
ἀφῆρι θὰ σᾶς τὸ ποῦμε.
Τὰ πόδια τους στασιμένα
στριμένα τὰ χέρια τους
μὰ θέλουμε νὰ φτάσουν

41

μέσ στη βροχή
μά όχι νάναι νεκρός
όχι —
τσιμουδιά.
Νάταν νά πέθαινε κανείς
δίχως ποτέ του νάχει ζήσει.
‘Ο ένας έχει λόξυγκα
ό άλλος δαγκώνει μιάν άφβύλα
ό ένας τά σκέλια του άνοιχτά
ό άλλος δέν ξαίρει νά πεθάνει
βασανίζεται.

‘Όλοι κοιτάζουμε τή νύχτα
έχουμε όλοι τήν ίδια νύχτα
σιγά
τό ίδιο όνειρο
ποιο όνειρο
κανείς μας δέ θά ξεμερώσει
κι αυτή ή σάλπιγγα
γιατί χτυπάει
μά στιγμή νά ψαχτώ
στό σπίτι
έχαμε ένα ολόκληρο συρταράκι
μέ παραμάνες
νά ψαχτώ μήπως βρω μιά
νά καρφώσω άδερφέ μου
τό κομένο σαγόνι σου
θξθελα νά μου μιλήσεις

38

θέλουμε κάποιος νά μάς πεί
αύριο
έστω νά μάς πεί
ποτέ.
Μά νά μάς μιλήσει.

‘Ένας φαντάρος σκύβει
και μάς δίνει τή παγούρι του
ύστερα χάνεται κατά τή δρόμο
μέσ στη σκοτεινιά
ό ένας θυμάται
ό άλλος δέ θυμάται τίποτα
→ ό ένας κάρβουνο τή πρόσωπο
ό άλλος τή πρόσωπο χαρτί.
Κι αυτή ή σάλπιγγα
γιατί δέ σταματάει.
γιατί χτυπάει μέσα στη νύχτα
τί νά ζητάει μέσα στη νύχτα.
Θά ξεμερώσει.

Μ’ άκόμα είναι νύχτα σύντροφε
παχωνιά σύντροφε.

★

‘Ο ταγματάρχης ούρλιάζει
καλεϊ τή λοχαγό
ποιός τρελλός λοιπόν
σαλπίζει μέσ στη νύχτα

39

σέρονται.
τὸ κορμὶ διπλώνεται
καὶ ξεδιπλώνει
σὰν μιὰ παλάμη ποὺ τότε ζητιανεύει
καὶ τότε σφίγγει σὲ γροθιά.

Ἐνώπιον
ὁ τοῖχος εἶναι δίπλα
σύντροφε μ' ἀκούς
ὁ ἄλλος χαμογελάει πίσω ἀπ' τὸν τοῖχο
ἓνα μικρὸ βασιανισμένο γέλιο
ἓνα γέλιο
σὰν μιὰ χαλαράδα φῶς
ἓνα γέλιο ποὺ φέρνει τὸ θάνατο
σ' ὄσους ξεχάσουν αὐτὸ τὸ γέλιο
σύντροφε σ' ἀκούμε
αὐτὸ τὸ γέλιο ταπεινῶσε τοὺς ἐχθρούς.

Δὲ ξαίρει ὁ ἓνας τὸν ἄλλο
μὰ γνωρίζονται
σὲ λίγο δὲ θὰ ὑπάρχουν
μὰ μποροῦν
τὰ δάχτυλά τους πληγιασμένα
κάνουν τὸν τοῖχο νὰ ξυπνάει
ὁ ἓνας λέει: ὁ ἥλιος γιὰ ἄλλους τοὺς ἀνθρώπους
ὁ ἄλλος λέει: ἡ μέρα εἶναι κοντὰ
κι οἱ δύο λένε: θὰ βαδίσουμε.

42

Μέσα στὴ νύχτα τὰ χτυπήματα
σὰν μιὰ παιδικὴ ἀνάσα
σὰν τὴν κραυγὴ ἑνὸς τρελοῦ
σὰν τὸ βῆμα ἑνὸς ἀνθρώπου
ποῦρεται νὰ μᾶς συναντήσει
σὰν μιὰ καρδιά
μιὰ σίγουρη καρδιά.

Ἄκουσε
Ὁ δεσποφύλακας κοιμήθηκε
στὴν πόρτα
ἡ νύχτα προχωρεῖ στὴ νύχτα
ἀδέφφια
βασιανισμένα μου ἀδέφφια
χαμηλώστε
βάλτε τ' αὐτὶ σας στὸν τοῖχο
σ' ἄλλους τοὺς τοῖχους τοῦ κόσμου
ν' ἀκούσετε αὐτὰ τὰ χτυπήματα
ν' ἀκούσετε
τὴν ἴδια σας φωνή.

Ἄκουσε
Ὁ ἥλιος γιὰ ἄλλους τοὺς ἀνθρώπους
ἡ μέρα εἶναι κοντὰ.

Θὰ βαδίσουμε.

43